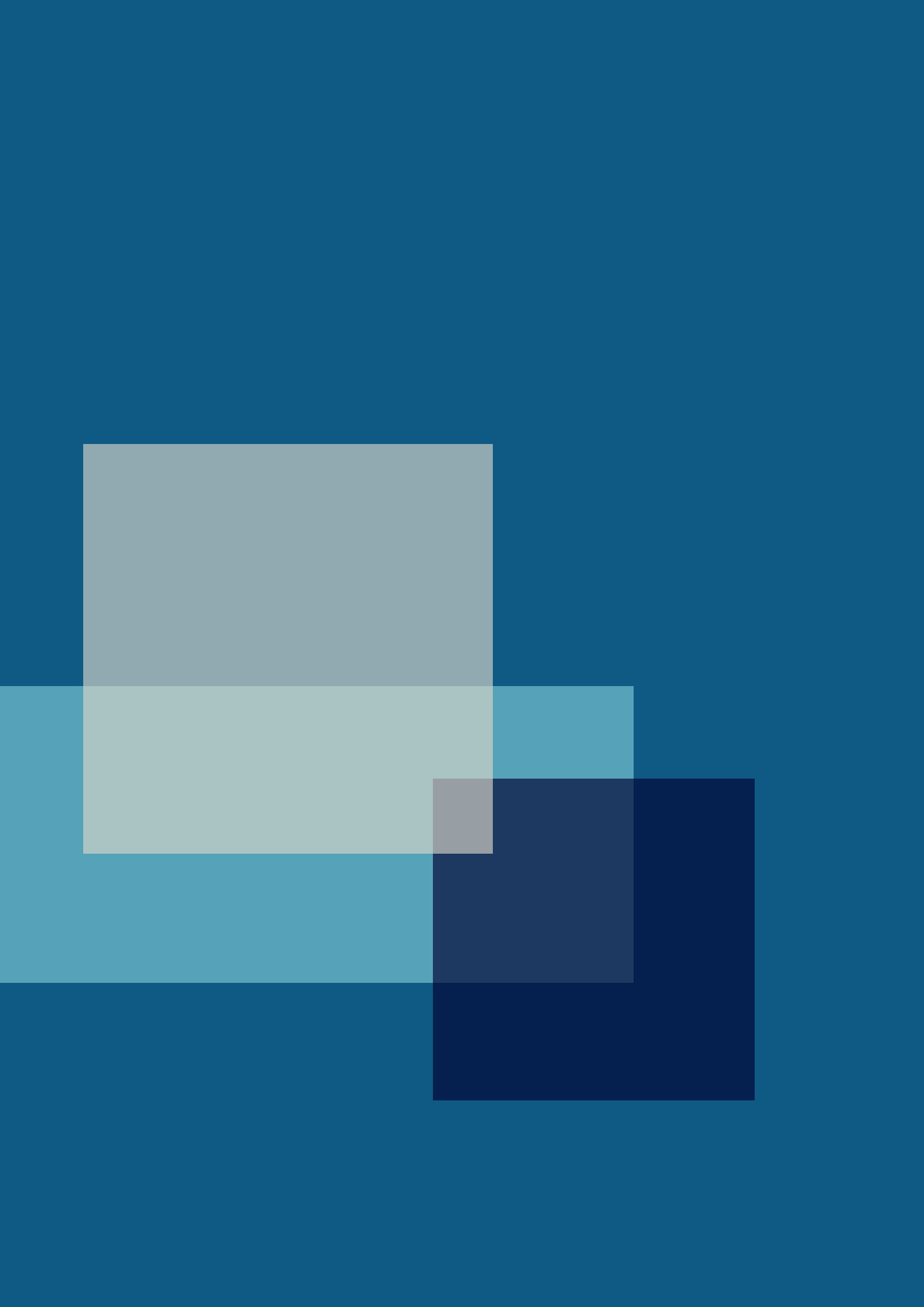

Samen sterk: netwerken in de internationale neerlandistiek

**Een inspiratiewijzer voor
een netwerk met impact**

Samen sterk: netwerken in de internationale neerlandistiek

**Een inspiratiewijzer voor
een netwerk met impact**

Inhoud

Inleiding over de neerlandistiek buiten het Nederlandse taalgebied	7
A. Stappenplan voor het <i>oprichten</i> van een netwerk	9
1. Beschrijving van de missie en doelstellingen	9
2. Juridisch	9
3. Financieel	11
4. Ledenwerving	12
5. Samenstelling bestuur	14
6. Communicatie	15
7. Huishoudelijk reglement	16
B. Een stappenplan voor het <i>leiden</i> van een netwerk	17
1. Methodieken voor participatie, co-creatie en toekomstdenken	17
2. Activiteiten	18
3. Taakverdeling	19
4. Resultaten boeken en impactmeting	19
5. Communicatie	20
C. Getuigenissen en praktijkvoorbeelden uit het veld ter inspiratie	22
Totstandkoming	28
Colofon	30

Inleiding over de neerlandistiek buiten het Nederlandse taalgebied

Buiten het Nederlandse taalgebied wordt het Nederlands aangeboden als vak of studie aan ongeveer 135 universiteiten en hogescholen in 40 landen¹. Daarnaast kun je Nederlands leren bij talrijke taalscholen en -instituten. De internationale neerlandistiek is een dynamisch en veelzijdig vakgebied dat een belangrijke rol speelt in het bevorderen en behouden van de Nederlandse taal en Nederlandstalige cultuur wereldwijd, en dit is zowel academisch, cultureel, economisch als maatschappelijk van groot belang.

De internationale neerlandistiek draagt bij aan de wereldwijde academische gemeenschap door onderzoek te bevorderen op het gebied van de taal, literatuur, geschiedenis, hedendaagse maatschappij en cultuur van het Nederlandse taalgebied bestaande uit Nederland, Vlaanderen, Suriname en het Caribische deel van Nederland. Dit onderzoek wordt gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften en gepresenteerd op internationale conferenties.

Neerlandici over de hele wereld zijn vaak verbonden met elkaar via netwerken en verenigingen die zich richten op het bevorderen van onderzoek en onderwijs in de neerlandistiek. Deze netwerken organiseren bijvoorbeeld activiteiten voor hun leden, conferenties of bijscholing, publiceren nieuwsbrieven en tijdschriften, vertegenwoordigen de belangen van hun leden, verhogen de zichtbaarheid, en bevorderen zo elk op hun manier de uitwisseling van kennis binnen het vakgebied.

Het oprichten van netwerken binnen de internationale neerlandistiek is van groot belang voor het versterken en ontwikkelen van het vakgebied op mondiaal niveau. Ten eerste bevorderen de netwerken de uitwisseling van kennis en praktijkvoorbeelden door academici, onderzoekers en docenten met elkaar te verbinden. Door internationale samenwerking kunnen neerlandici gezamenlijke onderzoeksprojecten starten, wat kan leiden tot innovaties en nieuwe inzichten in het vakgebied. Daarnaast helpen netwerken via didactische en culturele projecten bij het bevorderen van de taal en cultuur van het Nederlandse taalgebied wereldwijd. Via internationale contacten kunnen neerlandici de zichtbaarheid en het belang van de Nederlandse taal en Nederlandstalige cultuur in verschillende landen versterken. Bovendien is een netwerk een manier om je 'thuis te voelen' in de neerlandistiek.

Verder zijn netwerken van uiterst belang voor de aanwinst en het enthousiasmeren van nieuwe, jonge collega's. Ze bieden een platform waar studenten en jonge onderzoekers zich verder kunnen ontwikkelen. Ze kunnen bijvoorbeeld ondersteuning bieden bij het vinden van stageplaatsen of ze kunnen onderzoeksmogelijkheden aanbieden zodat studenten begeleiding kunnen krijgen van ervaren academici. Zo wordt ervoor gezorgd dat de studie neerlandistiek blijft bestaan en haar aantrekkelijke status behoudt.

1. <https://grenzeloosnederlands.taalunie.org>

Tot slot kunnen internationale netwerken toegang bieden tot nieuwe financieringsbronnen en middelen, wat noodzakelijk is voor het voortzetten van onderzoek en het organiseren van bijvoorbeeld conferenties en workshops.

Om netwerkvorming wereldwijd te ondersteunen heeft de Taalunie de opdracht gegeven aan vier

neerlandici om een inspiratiewijzer te schrijven met als doel praktische tips aan te bieden voor het opzetten en leiden van een netwerk. Bojana Budimir werkzaam in Belgrado, Sara Van Meerbergen in Stockholm, Réginald Pembele in Noord-Frankrijk en Alexa Stoicescu in Boekarest hebben er hun schouders onder gezet.

Tijdens een bijeenkomst van NVT-net, © NVT-net

A. Stappenplan voor het oprichten van een netwerk

1. Beschrijving van de missie en doelstellingen

- *Stel een kerngroep samen:* Zoek een paar gemotiveerde collega's wereldwijd die expertise hebben om de beoogde doelstellingen van het netwerk samen uit te voeren.
- *Omschrijf de missie van je netwerk:* Waarom is het netwerk nodig, wat kan er samen bereikt worden en op welke manier?
- *Bepaal de doelen die je met je netwerk wilt bereiken:* Formuleer samen concrete en haalbare doelen.
- *Communiceer over missie en doelen,* bv. via een website, sociale media en/of een nieuwsbrief.

je mee te maken krijgt. Hierdoor kun je een goede, gefundeerde keuze maken en kom je niet voor verrassingen te staan.

- **Vereniging:** Geschikt voor netwerken waarbij de leden inspraak hebben. Bij een vereniging worden alle beslissingen genomen door de ledenvergadering, die ook het bestuur kiest.
- **Stichting:** Geschikt voor netwerken die een bepaald doel willen nastreven zonder leden. Bij een stichting worden alle beslissingen genomen door het bestuur.
- **Informele groep:** Een informele groep biedt flexibiliteit, lage kosten en snelle besluitvorming zonder de juridische en administratieve verplichtingen van een formele organisatie. Dit soort van netwerk is dan wel afhankelijk van een andere organisatie, zoals een universiteit, voor de juridische en financiële aspecten.

2. Juridisch

Om doelstellingen te kunnen omzetten in activiteiten kan het ook nodig zijn om een juridische en financiële structuur op te bouwen voor je netwerk. Dit kan zeker nodig zijn als het netwerk subsidies wenst te ontvangen, bijvoorbeeld van de Taalunie, een Belgische of Nederlandse stichting of van andere (inter)nationale instanties.

Als je de doelen en ambities hebt gedefinieerd en hebt overwogen wat het netwerk aan de leden wil aanbieden, denk dan na over welke rechtsvorm het beste bij je netwerk past. De meest voorkomende rechtsvormen **in veel landen** zijn een vereniging, een stichting, of een informele groep zonder rechtspersoonlijkheid.

Maar let op: elk land kent zijn eigen systeem, met alle gevolgen van dien. Het is dus raadzaam om je goed te informeren over de vormen die er in jouw land zijn en de juridische en financiële gevolgen waar

Vereniging/stichting

Voor meer informatie over de verschillen tussen **vereniging** en **stichting**, en het oprichten ervan, kun je terecht bij een juridisch adviseur in het land waar je het netwerk wil registreren. Vraag bijvoorbeeld advies bij een lokale jurist, notaris of deskundige op het gebied van de juridische aspecten voor het oprichten van netwerken en verenigingen waarvoor financiering mogelijk uit het buitenland komt. Vraag ook financieel advies om vast te stellen of dit ook fiscaal de meest aantrekkelijke vorm is voor de activiteiten.

Als je een formele rechtsvorm kiest (stichting of vereniging), moeten eerst de statuten bepaald en vastgelegd worden. De statuten bevatten meestal de naam, vestigingsplaats, doelstellingen, en regels voor bestuur (samenstelling, wijze van benoemen, taken en bevoegdheden, algemene vergaderingen), alsook informatie over lidmaatschap (bij vereniging), boekjaar en jaarstukken, statutenwijziging en ontbinding en vereffening van de vereniging/stichting. Om een idee te krijgen, kun je voorbeelden van statuten op internet vinden.

Informele groepen

In tegenstelling tot vereniging en stichting is het oprichten van een informele groep eenvoudig en het vereist geen juridische stappen. Als je voor een informele groep kiest, hoef je je niet officieel te registreren. Er is ook geen verplichting om statuten op te stellen, te werken volgens vaste regels of een formeel bestuur aan te stellen. Wel is het goed om samen een missie of plan te schrijven. De groep kan op een informele manier worden geleid, waarbij beslissingen worden genomen door consensus of door een zelfgekozen coördinator en/of kerngroep. Een informele groep heeft echter ook nadelen, vooral als het gaat om het beheren van financiële middelen en het aangaan van contracten. Een informele

groep kan bijvoorbeeld geen zakelijke bankrekening openen, wat vaak noodzakelijk is voor het ontvangen van lidmaatschapsgeld of financiering voor projecten.

Veel 'jonge' of nieuwe netwerken beginnen vaak als informele groep voordat er beslist wordt of het netwerk zich ook meer professioneel en juridisch wil gaan organiseren. Als je een nieuw netwerk wil oprichten, kan het dus een goed idee zijn om eerst als informele groep te beginnen. Wanneer er na een tijd meer duidelijkheid komt over de doelstellingen, gewenste activiteiten en werkvormen binnen het netwerk, kan er dan later alsnog samen worden beslist welke juridische structuur er het beste past voor het netwerk.

3. Financieel

Algemeen

Vereniging/stichting

Zowel stichtingen als verenigingen moeten een nauwkeurige boekhouding bijhouden die alle inkomsten en uitgaven weergeeft. Jaarlijks dient een financieel verslag of jaarrekening te worden opgesteld met een overzicht van de financiële activiteiten en de financiële positie van de organisatie. Het opstellen van een jaarlijkse begroting is essentieel voor het plannen van financiële activiteiten en het beheren van de financiën. Daarnaast moet er zorg gedragen worden voor een adequate administratie en rapportage van ontvangen subsidies en donaties.

Informele groepen

Een informele groep, die niet als rechtspersoon is geregistreerd, heeft minder strikte wettelijke financiële verplichtingen. Vertrouwen en goede onderlinge afspraken vormen de basis tussen de leden. Toch zijn er enkele basisrichtlijnen die gevolgd kunnen worden om de financiën ordelijk en transparant te beheren.

Bankrekening

Om subsidies en andere financieringsbronnen te kunnen ontvangen en beheren, is een zakelijke bankrekening (m.a.w. een rekening waarvan een geregistreerde rechtspersoon de houder is) noodzakelijk. De zakelijke bankrekening biedt meestal de mogelijkheid tot onlinebanking en kan zo van overal ter wereld worden beheerd. Bovendien kunnen vaak meerdere betaalpasjes worden aangevraagd. Zo kan je binnen het netwerk bijvoorbeeld aparte pasjes aanvragen voor de secretaris, de penningmeester en respectievelijk de voorzitter. Houd er rekening mee dat de bankkosten soms niet gering zijn.

Financieel beheer via universiteit of andere organisaties

Als je geen zakelijke bankrekening hebt, kun je ervoor kiezen om je financiële beheer door een universiteit of organisatie te laten uitvoeren. Het voordeel hiervan is dat je de administratie (facturen, betalingen, boekingen, enz.) niet zelf hoeft te doen. Het nadeel is echter dat universiteiten of organisaties soms een deel van de financiering kunnen inhouden voor vaste lasten en indirecte kosten (zogenaamde overheadkosten), wat betekent dat je niet meer beschikt over het volledige bedrag voor het project. Daarnaast heb je mogelijk minder flexibiliteit in het beheren van het budget en moet je hier de lokale richtlijnen en regels van de beherende instantie volgen. Het kan vervolgens ook de besluitvorming over uitgaven trager doen verlopen. Daarom is het belangrijk om je, voordat je een beslissing neemt, goed te informeren over de regels en procedures van de betreffende universiteit of organisatie.

Wanneer je financiering aanvraagt voor een project waarvan de financiering zal worden beheerd door een universiteit of een andere organisatie, is het daarom aangeraden om in je aanvraag zogenaamde overheadkosten of andere lasten en indirecte kosten duidelijk aan te geven. Op die manier kan hier eventueel rekening mee gehouden worden bij de financierder van jouw project.

Budget en vaste kosten

Hieronder volgt een concreet voorbeeld van de verdeling van het budget:

- **vergaderkosten** (bv. 1 keer per jaar fysiek, de andere keren online)
- **vergoeding** van de werktaken van de bestuursleden
- **administratieve kosten** zoals bankkosten, software, enz.
- **financieel, inhoudelijk, organisatorisch, juridisch advies**
- **beheer van de website**
- **activiteiten voor leden en voor BA-, MA- of PhD-studenten:** kleinere bijeenkomsten, congressen, beurzen en prijzen voor studenten, een publicatie, een tentoonstelling, een tijdschrift, een reclamevideo of een jubileum, enz.

Financiering van het netwerk

Om een netwerk te financieren zijn er verschillende strategieën die je kan overwegen. Hier zijn enkele gangbare methoden die vaak worden toegepast.

- **subsidies en beurzen:** Zoek naar financiële steun via subsidies van onderwijsinstellingen, culturele organisaties, Nederlandse en Belgische ambassades in het buitenland, overheden en internationale fondsen. Hieronder enkele voorbeelden:

Nederland en België

Nederlandse Taalunie

<https://mijnnederlands.org/subsidies>

Nuffic

<https://www.nuffic.nl/en>

Europa

Horizon Europe

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

Creative Europe

<https://culture.ec.europa.eu/funding/calls>

Erasmus+

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

VS

Fulbright

<https://us.fulbrightonline.org/>

National Endowment of Humanities (NEH)

<https://www.neh.gov/>

Azië

Japan Society for the Promotion of Science (JSPS)

<https://www.jsps.go.jp/english/>

China Scholarship Council (CSC)

<https://www.chinesescholarshipcouncil.com/>

Asia-Europe Foundation (ASEF)

<https://asef.org/>

- **universitaire ondersteuning:** Veel universiteiten bieden steun aan netwerken die bijdragen aan hun academische doelstellingen. Dit kan bestaan uit directe financiering, maar ook uit materiële ondersteuning zoals toegang tot faciliteiten of administratieve hulp.

- **lidmaatschapsgeld:** Sommige netwerken zijn gebaseerd op een lidmaatschapsmodel waarbij zowel individuen als instellingen een jaarlijkse contributie betalen. Deze bijdragen kunnen helpen om de basisactiviteiten van het netwerk te financieren. **Let op:** Bij een vereniging betalen leden contributie, hoewel dit niet wettelijk verplicht is. Een stichting daarentegen heeft geen leden en kan geen jaarlijks regime van bijdragen opleggen. Stichtingen ontvangen uitsluitend vrijwillige bijdragen.

4. Ledenwerving

Het werven van nieuwe leden is essentieel voor het succes en de groei van elke vereniging. Hier zijn enkele effectieve strategieën om nieuwe leden aan te trekken en bestaande leden betrokken te houden:

- **Promoot het netwerk** en werf leden via een website, sociale media, nieuwsbrieven, netwerkevenementen en andere kanalen. Vooral sociale media zijn krachtige tools om nieuwe leden te bereiken en de zichtbaarheid van het netwerk te vergroten. Zorg voor een actieve aanwezigheid op platforms zoals Facebook, LinkedIn, Instagram, TikTok, YouTube. Deel succesverhalen, verhalen over het bestuur, de leden en hun activiteiten, evenementen en andere relevante informatie om interesse te wekken en om de betrokkenheid van je leden te stimuleren. Om sociale media zo effectief mogelijk te gebruiken, is het essentieel om regelmatig informatie te plaatsen.
- Plan **regelmatige bijeenkomsten** en neem deel aan evenementen waar potentiële leden de kans krijgen om de vereniging te leren kennen zoals regionale colloquia voor neerlandici, het driejaarlijkse Colloquium Neerlandicum van de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN) en de Taalunie, internationale conferenties enz.
- Bied duidelijke **voordelen** aan voor **leden**, zoals kortingen of gratis toegang op evenementen, toegang tot exclusieve inhoud

zoals lesmaterialen, didactische materialen enz. of samenwerkingsmogelijkheden binnen het netwerk. Zorg ervoor dat deze voordelen goed zichtbaar zijn op alle communicatiematerialen.

- **Werk samen** met andere organisaties binnen en buiten de neerlandistiek die dezelfde doelgroep bedienen. Dit kan helpen om je bereik te vergroten en nieuwe leden te werven die anders misschien niet van jouw vereniging op de hoogte zouden zijn.
- Maak gebruik van de **communicatiekanalen** van organisaties en platforms zoals mijnNederlands van de Taalunie en Mondiaal Neerlandistiek van het elektronische tijdschrift Neerlandistiek en de IVN om de zichtbaarheid van je netwerk te vergroten.
- Schrijf ook artikelen en verslagen van je activiteiten voor **online tijdschriften** en platforms zoals Internationale Neerlandistiek, Lage Landen Studies, Vaktaal, en wetenschappelijke tijdschriften. Door regelmatig inhoud te delen via deze kanalen, kun je niet alleen de zichtbaarheid van je netwerk verbeteren, maar ook bijdragen aan de academische en vakinhoudelijke discussies binnen het vakgebied. Daarnaast kun je overwegen om blogposts, nieuwsbrieven, en socialemedia-updates te publiceren om een breder publiek te bereiken en meer interactie met je netwerkliden te stimuleren.
- Een **persoonlijke benadering** kan ook zeer effectief zijn. Stuur uitnodigingen voor evenementen of andere activiteiten van het netwerk rechtstreeks naar potentiële leden.

5. Samenstelling bestuur

Het bestuur bevat over het algemeen de volgende posities:

- **voorzitter** van het bestuur:
 - leidt de bestuursvergaderingen en algemene ledenvergaderingen, stelt de agenda op en stelt de besluiten vast
 - bewaakt de afgesproken algemene richting van het netwerk
 - houdt het overzicht over het functioneren van het netwerk en is eindverantwoordelijk
 - fungeert als spreekbuis voor de leden van het netwerk
 - voert het woord in internationale contexten
 - herinnert de leden regelmatig aan de vooropgestelde waarden
 - stimuleert de samenwerking tussen verschillende leden of andere verenigingen
 - onderhoudt contacten met onderwijsinstellingen, culturele organisaties, overheden en internationale instellingen
- **secretaris**:
 - beheert de e-mail van het netwerk
 - notuleert tijdens vergaderingen
 - is verantwoordelijk voor de interne en externe communicatie
 - beheert de ledenlijst
 - informeert de leden en het bestuur over belangrijke zaken

De taken van de secretaris variëren afhankelijk van de omvang van de vereniging, maar over het algemeen is de secretaris een belangrijke schakel in de administratie en communicatie van de vereniging.

- **penningmeester**:
 - beheert de financiën van het netwerk
 - stelt een begroting op
 - beheert de bankrekening en de kas
 - int de contributie van de leden
 - voert de nodige betalingen uit
 - houdt toezicht op de binnenkomende donaties of subsidies
 - afhankelijk van de aard van juridische vorm: geeft facturen uit, betaalt de belasting enz.

- **webmaster**:
 - is verantwoordelijk voor het (technisch) beheer en onderhoud van de website van het netwerk
 - zorgt voor het websiteontwerp
 - voert publicatie en beheer van de inhoud uit
 - zorgt voor de beveiliging
 - bevordert de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid
- **communicatieverantwoordelijke / socialmediamanager**: zie communicatie
- **overige bestuursleden**:
 - nemen deel aan de beraadslagingen en besluitvorming
 - zijn medeverantwoordelijk voor het goed functioneren van het netwerk
 - initiëren en dragen bij aan de strategische plannen
 - coördineren en plannen evenementen: o.a. workshops, lezingen, symposia
 - dragen zorg voor de kwaliteit van de wetenschappelijke publicaties die de vereniging uitgeeft, zoals tijdschriften

De bestuursleden bekleden de functie voor een periode van meestal drie of vier jaar en zijn vaak twee keer herkiesbaar. Dit wordt vastgelegd in de statuten van een netwerk, indien deze er zijn. Indien er geen statuten zijn, kan het netwerk verschillende afspraken vastleggen in een draaiboek.

De bestuursleden kunnen beslissen de taken zoals die hierboven beschreven staan, anders te verdelen.

De bestuursleden dienen regelmatig te vergaderen. Bestuursvergaderingen kunnen ook met voordeel gepland worden in aansluiting op jaarlijkse bijeenkomsten van het netwerk of regionale colloquia om op deze manier reiskosten uit te sparen.

Bij rondvraag in bestaande netwerken binnen de neerlandistiek is gebleken dat bestuursleden van zowel grote als kleinere netwerken vaak niet worden betaald. Er is reden om hier toch extra over na te denken binnen jouw netwerk. Een eerlijke beloning van de activiteit van het bestuurslid kan leiden tot een grotere inzet, meer stabiliteit en mogelijk meer competentie en innovatie binnen het netwerk.

Tijdens een conferentie van de ALCS in Londen

6. Communicatie

Communicatie vormt een essentieel onderdeel van de activiteiten binnen een netwerk. Het helder formuleren van de taken en waarden is van cruciaal belang voor de samenhang en het effectief functioneren van het team. Het extern uitdragen van de netwerkactiviteiten draagt bij aan een verhoogde zichtbaarheid.

Interne communicatie

De interne communicatie dient idealiter een duidelijke planning, een heldere taakverdeling onder de bestuursleden en een efficiënte informatievoorziening naar de leden te omvatten.

Externe communicatie

Wat de externe communicatie betreft, is het goed om een communicatieplan op te stellen waarin verschillende aspecten aan bod komen:

- de **doelstellingen** communiceren: wat is het doel van het netwerk?
- de **doelgroep / doelgroepen**: voor wie wordt er gecommuniceerd? Is de doelgroep homogeen? Moet er op verschillende manieren worden

gecommuniceerd naar verschillende mogelijke doelgroepen?

- de **visuele identiteit**: denk na over een logo, gebruik van kleuren
- de **toon** van de communicatie: gebruik je een informele of een eerder formele toon? Welke kernwoorden zijn belangrijk?
- **inhoud** van de communicatie: welke activiteiten worden gedeeld?
- **inclusie**: communiceer op basis van de principes van gelijkheid, gelijke genderverdeling, diversiteit en inclusiviteit
- **platform**: website, nieuwsbrief en/of sociale media (Instagram, Facebook, LinkedIn, TikTok, enz. afhankelijk van de doelgroep van het netwerk, activiteit en de actuele impact van het platform)
- **tijdsplanning**: in het communicatieplan moet staan hoe vaak er wordt gecommuniceerd (bv.: elke vrijdagmiddag een post op Instagram, elke twee weken op LinkedIn, enz.)
- **rollen en taken**: wat is de rol van de communicatieverantwoordelijke / socialmediamanager en hoe vergaart deze persoon de nodige informatie?
- regelmatige **evaluatie**: wat is de impact van de communicatie? Wat moet er worden aangepast?

7. Huishoudelijk reglement

Om duidelijkheid en structuur te bieden aan de werking van een vereniging of een stichting, dienen de leden van het bestuur of de kerngroep een huishoudelijk/intern reglement te schrijven waarin de waarden van het netwerk worden geformuleerd. Deze waarden moeten de principes van gelijkheid, gelijke genderverdeling, diversiteit en inclusiviteit weerspiegelen. Het huishoudelijk reglement is een aanvulling op de statuten of het draaiboek en kunnen de volgende onderdelen bevatten:

- **lidmaatschap:** hoe je lid wordt van het netwerk
- **rechten en plichten** van de leden: zoals stemrecht, de betaling van de contributie
- **het bestuur:** de samenstelling van het bestuur, de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de bestuursleden
- **de interne werking** zoals de frequentie van de vergaderingen, de stemmingsprocedure. Daarnaast kan bijvoorbeeld een concreet rooster van aftreden en aanwerven van nieuwe bestuursleden worden beschreven in aanvulling op de statuten.
- **financiën:** verantwoordelijkheden van de penningmeester, de begroting, het beheer van de

financiën, hoe vaak de leden het lidgeld moeten betalen en hoeveel ze moeten betalen. De vergoeding van de bestuursleden, als dat aan de orde is, kun je hier regelen evenals de spelregels en procedure voor declaraties.

- **de commissies en de werkgroepen:** de manier waarop de verschillende commissies worden samengesteld, de taken van de commissieleden en hun verantwoordelijkheden, alsmede de manier waarop ze invulling geven hieraan en hoe de afstemming met het bestuur plaatsvindt.
- **communicatie:**
 - de regels voor interne communicatie via vergaderingen, de website van het netwerk, sociale media, e-mails, nieuwsbrieven
 - de regels voor externe communicatie
- **aanpassing:** de procedure voor aanpassing van het huishoudelijk reglement

Meestal wordt het huishoudelijk reglement aan de leden gepresenteerd nadat het bestuur het heeft goedgekeurd. De leden kunnen dan aanpassingen aanvragen voordat een finale versie wordt vastgesteld en op de website wordt gepubliceerd of uitgeprint.

B. Een stappenplan voor het *leiden* van een netwerk

1. Methodieken voor participatie, co-creatie en toekomstdenken

Op het internet zijn er in alle talen boeken en advies te vinden over dergelijke methodieken. We lichten er een aantal kort toe.

Participatie binnen een netwerk kan effectief worden bevorderd door het inzetten van diverse methodieken. Online en interactieve vergaderingen maken het eenvoudiger voor leden om deel te nemen, ongeacht hun locatie. Transparante en doelgerichte communicatie zorgt ervoor dat leden goed geïnformeerd zijn zonder overweldigd te raken door een overvloed aan informatie. Het creëren van een open en veilige ruimte voor het uitwisselen van ideeën stimuleert actieve betrokkenheid. Het verzamelen, verwerken en delen van feedback toont aan dat de meningen van de leden worden gewaardeerd en serieus worden genomen. Deze aanpakken versterken de betrokkenheid en samenwerking binnen het netwerk.

Co-creatie in een netwerk kan gestimuleerd worden door methodieken die samenwerking en gedeeld eigenaarschap bevorderen. Ontwerpdenken ('design thinking') en brainstormsessies helpen teams om creatief ofwel 'out of the box' te denken en gezamenlijk innovatieve oplossingen te ontwikkelen. Digitale tools zoals Miro, Xibe en Google Workspace en in de loop van 2025 ook het Netwerkforum op mijnNederlands van de Taalunie kunnen co-creatie en de uitwisseling van ideeën vergemakkelijken. Bij co-creatie is het belangrijk om oprecht in dialoog te gaan, echt te luisteren, en open te staan voor verschillende perspectieven, wat leidt tot een beter

begrip en samenwerking. Focus op het gehele proces, stimuleer gelijkwaardigheid, maak anderen enthousiast, en durf buiten de gebaande paden te treden om unieke en duurzame resultaten te bereiken. Een beproefde methodiek die dit nastreeft, heet 'Deep Democracy'.

Bij toekomstdenken wordt gebruikgemaakt van methoden zoals scenarioplanning of strategische toekomstverkenning ('foresight') om mogelijke uitdagingen te identificeren. Bijvoorbeeld in de neerlandistiek en het taalonderwijs in het algemeen moeten we rekening houden met de invloed van technologische ontwikkelingen en de effectieve integratie van technologieën zoals kunstmatige intelligentie, grote taalmodellen zoals ChatGPT en Gemini, chatbots en andere taalapps in het onderwijs. Daarnaast is het belangrijk om aandacht te besteden aan de motivatie van studenten, het omgaan met meertaligheid en diversiteit, en het ontwikkelen van nieuwe onderwijsmethoden die inspelen op veranderende leerbehoeften. Dit helpt de vereniging om flexibeler en veerkrachtiger te worden, door niet alleen te reageren op veranderingen, maar ook door zich strategisch voor te bereiden op uiteenlopende toekomstscenario's. Een ontwikkelproces dat inmiddels internationaal bekend is, heet 'Theory U'.

Enkele nuttige links naar instrumenten voor online brainstormen, toekomstdenken en uitwisselen van ideeën binnen een netwerk:

<https://workspace.google.com/>
<https://miro.com/>
<https://www.mural.co/>
<https://www.xibe.nl/>
<https://www.mentimeter.com/>
<https://www.surveymonkey.com/>

2. Activiteiten

Een netwerk kan diverse activiteiten verrichten om de promotie, het onderwijs en het onderzoek van de Nederlandse taal en Nederlandstalige literatuur en cultuur te bevorderen. Hieronder zijn enkele mogelijke activiteiten:

- Het organiseren van internationale bijeenkomsten, zomerscholen, symposia en workshops voor onderzoekers, docenten en studenten, taalcursussen op locatie, workshops en nascholingen om kennisuitwisseling en samenwerking te stimuleren.
- Het ontwikkelen en delen van lesmateriaal zoals tekstboeken, oefenmaterialen, MOOCs, collegereeksen enz. Dit kan bijdragen aan de verbetering van het onderwijs in de neerlandistiek.
- Opstarten van onderzoeksprojecten die zich richten op taal, literatuur, cultuur en didactiek, en die bijdragen aan de academische ontwikkeling van het vakgebied.
- Het publiceren van academische artikelen, opiniestukken, nieuwsbrieven en andere uitingen om leden en het publiek op de hoogte te houden van de nieuwste ontwikkelingen en trends binnen het vak.
- Het netwerk kan ook fungeren als een deskundig adviseur voor beleidsmakers op het gebied van taalonderwijs, vertalen en tolken, onderzoek enz.
- Het netwerk kan communiceren over richttarieven en rechten voor taken en beroepen die hun leden uitvoeren.
- Het organiseren van culturele activiteiten zoals literaire avonden, schrijversbezoeken, tentoonstellingen en andere evenementen die de Nederlandse taal en Nederlandstalige cultuur promoten en bij een internationaal publiek in de kijker zetten.

Deze activiteiten helpen om de neerlandistiek wereldwijd te versterken en creëren tegelijkertijd waarde voor de leden van het netwerk.

3. Taakverdeling

Zorg er binnen het netwerk voor dat er een kerngroep is waar je de belangrijkste taken kunt verdelen.

Het is ook belangrijk dat deze taakverdeling gedocumenteerd wordt en ergens zichtbaar geplaatst wordt, bv. in interne documenten van de kerngroep of op een website, zodat het voor iedereen duidelijk is wie er wat doet en wat er van iedereen verwacht wordt binnen de kerngroep van het netwerk. Vaak is het ook goed dat meer omvangrijke taken, zoals bijvoorbeeld het antwoorden op mails van leden, het schrijven van nieuwsbrieven of het organiseren van een grote bijeenkomst, verdeeld worden over meerdere personen zodat het werk dat veel tijd in beslag neemt niet door één persoon wordt gedragen. Dit is zeker ook belangrijk in een meer informeel netwerk waar alles afhangt van de tijd die jullie als vrijwilligers aan het netwerk kunnen besteden.

Indien jouw netwerk van meer formele aard is en dus een bestuur en statuten heeft, wordt de taakverdeling vaak vastgelegd op een algemene vergadering. De meer formele beschrijving van de taakverdeling kan ook worden opgenomen in de statuten. In een netwerk met een financiële en juridische structuur kan je ook overwegen of alle bestuursleden of bijvoorbeeld enkel bestuursleden met zwaardere taken (voorzitter, penningmeester, communicatieverantwoordelijke enz.) een vaste vergoeding uitbetaald kunnen krijgen. Ook dit kan worden vastgelegd in een ledenvergadering en vervolgens worden opgenomen in de statuten. Het is heel vaak het geval dat grotere, formele netwerken door de jaren heen gegroeid zijn uit kleine, informele netwerken waar het werk oorspronkelijk allemaal vrijwillig werd gedaan. Wanneer je als voorzitter of penningmeester de verantwoordelijkheid draagt over een grotere financiële en juridische structuur, en hier dan ook juridisch of economisch aansprakelijk voor bent, is het ook van belang dat deze verantwoordelijkheid en de inzet die daarbij komt kijken (vaak vele werkuren) financieel beloond kunnen worden. Dit kan ook de stabiliteit en het voortbestaan van het netwerk bevorderen.

Tot slot is het ook belangrijk dat er naar de leden van jouw netwerk toe een duidelijke communicatie is over wie er wat doet binnen de kerngroep of het bestuur van het netwerk. Dit kan je bijvoorbeeld makkelijk

communiceren door een lijst met contactpersonen en hun functies en/of verantwoordelijkheden binnen het netwerk op de website van jouw netwerk te plaatsen. Op die manier weten leden ook meteen met wie ze contact kunnen opnemen als ze een meer specifieke vraag hebben over jouw netwerk. Ook buitenstaanders kunnen meteen de juiste persoon benaderen indien ze vragen hebben over jouw netwerk.

4. Resultaten boeken en impactmeting

Voor elk netwerk is het boeken en het meten van resultaten fundamenteel. De doelstellingen moeten meetbaar en duidelijk zijn en aansluiten bij de doeleinden van het netwerk op lange termijn. Het is belangrijk op welke termijn je de resultaten wil meten. Het meten kan maandelijks, jaarlijks of om de twee jaar gebeuren en mag dus niet eenmalig zijn. Je kan het ook doen voor een bepaalde activiteit of een bepaalde regio of land waarvoor je de effecten door de jaren heen wil vergelijken. Het meten kan door een onafhankelijke persoon worden beoordeeld, bijvoorbeeld door onderzoekers of deskundigen. Dit zijn een paar voorbeelden van criteria die je kan meten met betrekking tot de doelstellingen:

- Ledenwerving: het aantal nieuwe leden dat zich bij het netwerk aansluit
- De betrokkenheid: het aantal leden dat actief is binnen het netwerk
- Het aantal publicaties
- Het aantal volgers, het klikgedrag, de reacties op berichten
- Het aantal evenementen
- Het aantal projecten dat wordt ingediend en gehonoreerd
- Het deelnemersaantal
- De tevredenheid van de leden
- De aantrekkingskracht en impact voor beginnende neerlandici, de toekomstige boegbeelden
- De impact van de interne communicatie
- De impact van de externe communicatie
- De efficiëntie van de financiële middelen voor het behalen van resultaten

Op stap met het Nederlandistenverband naar het eregastlandschap Nederland en Vlaanderen op de Leipziger Buchmesse

Na het meten is het belangrijk om aanpassingen te doen op basis van de resultaten. Het is belangrijk om de leden te informeren over de uitkomst van de meting zodat ze op de hoogte zijn van de verwachtingen en van de successen. De resultaten kunnen bijvoorbeeld tijdens een algemene vergadering worden voorgesteld.

5. Communicatie

Zowel de interne als de externe communicatie zijn van essentieel belang voor het optimaal functioneren van een netwerk. Dit impliceert dat de geplande activiteiten daadwerkelijk worden uitgevoerd. Wat betreft de interne communicatie betekent dit dat zowel de online als fysieke bijeenkomsten moeten plaatsvinden, dat de verwachtingen en de waarden en normen van het netwerk op een heldere wijze aan de leden worden gecommuniceerd, en dat de interne communicatie

gebaseerd is op wederzijds respect. Aandacht voor en transparantie over manieren om met eventuele spanningen of meningsverschillen constructief om te gaan, zijn ook belangrijk voor de veerkracht van het netwerk en de leden.

Voor de externe communicatie dient de communicatieverantwoordelijke of socialmediamanager ten eerste op de hoogte te zijn van de activiteiten van het netwerk en ten tweede deze conform het communicatieplan extern te communiceren en de aangegeven kanalen (Instagram, Facebook, LinkedIn enz.) te beheren.

Tijdens een rondetafelconferentie van PPBBI in Jakarta

C. Getuigenissen en praktijkvoorbeelden uit het veld ter inspiratie

Voor de getuigenissen werden er bestuursleden van verschillende netwerken geïnterviewd. Hier volgt een kort verslag van hun ervaringen en een korte presentatie van hun netwerken.

“Neerlandistiek in Amerika: de rol en uitdagingen van de American Association for Netherlandic Studies”

AANS - gesprek met Wijnie de Groot, penningmeester

Wijnie de Groot is universitair hoofddocent Nederlands aan Columbia University, New York, waar ze sinds 2000 doceert. Ze heeft ons nuttige perspectieven gegeven over hoe de AANS wetenschap en cultuur verbindt.

AANS is een interdisciplinaire organisatie die de studie van de taal, literatuur en cultuur van de Nederlandstalige wereld in de Verenigde Staten bevordert. Onze focus ligt op het ondersteunen van onderzoekers en het bevorderen van samenwerking tussen personen die zich bezighouden met onderwijs en onderzoek binnen de neerlandistiek. We onderhouden contacten tussen specialisten die zich richten op diverse disciplines, waaronder taal, literatuur, kunst, muziek, geschiedenis en

de hedendaagse cultuur. Dit omvat niet alleen Nederland, Vlaanderen en Suriname, maar ook de Nederlandse Antillen en regio's waar de invloed van de Nederlandstalige cultuur historisch voelbaar is gebleven, zoals in Zuid-Afrika en Indonesië.

De AANS is een vereniging die in 1985 met eigen statuten en juridische structuur is opgericht. Ze staat geregistreerd in de Verenigde Staten, specifiek in de staat Maryland. Voor onze projecten vragen we vaak subsidies aan, bijvoorbeeld bij de Taalunie, de Nederlandse ambassade of de Stichting Koningin Wilhelmina Professoraat (Queen Wilhelmina Professor Foundation).

Sinds 2024 heeft de vereniging ongeveer 50 leden. Het bestuur bestaat uit een voorzitter, een penningmeester en een secretaris, en we komen drie keer per jaar samen. Voor elke bestuursvergadering moeten minstens vijf leden aanwezig zijn. Wat de contributie betreft hebben we drie tarieven. Het lidgeld bedraagt 90 dollar. Gepensioneerden betalen 70 dollar en het is 30 dollar voor studenten.

Als het gaat om de activiteiten van de AANS organiseren we een internationale conferentie en bieden we een platform voor het uitwisselen van informatie en ideeën. Dit helpt om gemeenschappelijke uitdagingen te bespreken en wetenschappelijke kennis te verspreiden over onderwerpen die aansluiten bij de doelstellingen van de vereniging.

Volgens Wijnie is de belangrijkste uitdaging nieuwe leden aan te trekken, want binnen Amerika zijn er niet veel mensen die zich bezighouden met het Nederlands. Degenen die er zijn, zijn vaak lid van andere organisaties en willen zich niet nog eens bij een kleinere organisatie aansluiten. Het is daarom moeilijk om leden te werven. De vereniging telt vaste docenten uit zowel de Verenigde Staten als Nederland en België, maar hun aantal neemt af, toch blijven er afgestudeerde studenten die interesse tonen in het lidmaatschap.

“Investeer in representatie en in jonge mensen!”

Comenius - gesprek met Zuzanna Czerwonka-Wajda, penningmeester

Behalve haar erg geïnformeerde beschrijving van de taak van een penningmeester, kwam tijdens het gesprek met Zuzanna naar voren dat de activiteiten van Comenius voor haar het meest waardevolle onderdeel van de vereniging zijn.

De doelstelling van de vereniging Comenius (een netwerk dat in 2024 ongeveer 100 leden telt) is de Nederlandse taal en de Nederlandstalige cultuur en geschiedenis, respectievelijk taal- en letterkunde te promoten in Centraal-Europa, waar het netwerk veel activiteiten organiseert. Zo vindt elk jaar de *Comenius zomerschool* afwisselend aan een andere universiteit uit de regio plaats met ongeveer 40 deelnemende studenten; elk tweede jaar het *Comenius Colloquium Neerlandicum*, waar zo'n 100 docenten, PhD-studenten of andere onderzoekers hun meest recente onderzoek presenteren; elk tweede jaar het *DoHa-congres*, dat speciaal gericht is op docenten die bezig zijn met een habilitatie en op PhD-studenten, de jongste onderzoekers neerlandistiek uit de regio, voor wie steun en enthousiasme welkom zijn.

De uitdagingen die Zuzanna noemt, betreffen vooral het gebrek aan tijd om alle gewenste activiteiten te realiseren. Daarnaast wijst zij op de behoefte aan betere promotie van de netwerkactiviteiten onder jongere studenten en onderzoekers, waarbij tevens het belang wordt benadrukt van het aantrekken en actief betrekken van jonge mensen bij Comenius. Daarom is het netwerk nu een communicatieplan voor sociale media aan het uitrollen om de zichtbaarheid te vergroten en jonge mensen aan te trekken.

Tijdens een studentencursus van Comenius in Zagreb

“We vonden dat er nog een platform ontbrak voor taaldocenten NVT Hoger Onderwijs in de hele wereld”

iNVT - gesprek met Julia Sommer, coördinator en kerngroep lid

Coördinator en medeoprichter van het netwerk iNVT, Julia Sommer, legt uit dat er nog iets ontbrak voor taaldocenten NVT Hoger Onderwijs die niet hoofdzakelijk met onderzoek bezig zijn of die net vanwege een onderzoeksopdracht onvoldoende tijd hebben om zich uitgebreid bezig te houden met hun taallessen. Ze verwijst hier bijvoorbeeld naar wereldwijde en regionale colloquia waar de sessies voornamelijk op onderzoek gericht zijn binnen wetenschappelijke disciplines zoals taalkunde, letterkunde of vertaalkunde. Veel taaldocenten kunnen daardoor minder goed aansluiten bij zo'n colloquium waar vaak geen forum geboden wordt voor meer praktijkgerichte vragen over didactiek gekoppeld aan NVT binnen hoger onderwijs. Dit kan leiden tot gebrek aan zichtbaarheid en erkenning van docenten taalverwerving. Een belangrijk doel van het netwerk iNVT, opgericht in 2024 met een startsubsidie van de Taalunie, is daarom om meer mogelijkheden tot samenwerking te creëren en zo ook binnen het vakgebied zichtbaarder te zijn. Het netwerk wil docentenbijscholingen organiseren en ontwikkelt samen een basisleergang uitspraak voor studenten NVT. Om hun zichtbaarheid te bevorderen, zet het

netwerk extra in op sociale media en het verspreiden van informatie via Facebook en Instagram.

Aangezien het netwerk relatief jong is, is er voorlopig geen juridische constructie met statuten en bestuur. Dit is meteen ook één van de uitdagingen voor de toekomst omdat het moeilijk is om geld aan te vragen voor projecten zonder een financiële en juridische structuur. Voorlopig werkt het netwerk daarom hoofdzakelijk met het informeren, inspireren en (digitaal) samenbrengen van collega's. Leden in de kerngroep worden financieel vergoed voor de werkuren en activiteiten die worden verricht binnen het netwerk. Online vergaderen is niet altijd zo effectief, vertelt Julia, en hier is het belangrijk om een goede werkwijze te vinden. Een van de hoogtepunten binnen het netwerk tot nu toe was de fysieke bijscholing die enkele van de kernleden samen organiseerden in Berlijn in 2024. Volgens Julia kunnen zulke bijeenkomsten, waar deelnemers elkaar ter plaatse ontmoeten in plaats van online, belangrijke impulsen geven binnen de kerngroep. Een grote bijeenkomst is ook leuk, maar vergt veel planning, organisatie en financiële steun. Het netwerk heeft een webinar georganiseerd in de reeks Voortvarend Nederlands Virtueel van de IVN. Met dit webinar hoopt de iNVT de zichtbaarheid van docenten NVT binnen de internationale neerlandistiek extra te bevorderen. Een ander belangrijk aspect bij het webinar is het in gesprek gaan met docenten NVT uit meerdere werelddelen, niet enkel uit Europa, maar ook uit de VS, Azië en Afrika. Het is hier terug te kijken: <https://youtu.be/r5jCN2nl20I?si=bq2NZII1Gc1g7a5E>.

Tijdens een bijeenkomst van MeditteraNed, © MeditteraNed

“Promotie is cruciaal!”

MediterraNed - gesprek met María José Calvo González, penningmeester

In het gesprek met María José Calvo González werd een van de belangrijkste punten de rol van MediterraNed in het promoten van de Nederlandse taal en cultuur in Zuid-Europa. De stichting die in 2024 ongeveer 30 leden telt, organiseert elke twee jaar bijeenkomsten voor docenten Nederlands aan universiteiten en andere erkende taalopleidingen. Daarnaast organiseren ze jaarlijks in september een zomerschool Nederlandse taal op locatie. Deze zomerschool biedt studenten uit Spanje, Portugal en Italië de kans om op een hoger niveau ervaring op te doen buiten hun eigen lessen en land. Dit is essentieel omdat hun studenten anders moeilijk toegang hebben tot de Taalunie Zomercursus Nederlands aan de UGent waarvoor het niveau B1 vereist is. Een belangrijk onderdeel van hun werk zijn projecten zoals LetNed (Nederlands leren door literaire teksten) en Op de fiets (grammatica van het Nederlands oefenen), waarbij producten worden ontwikkeld die online beschikbaar zijn. Tot slot is de promotie van de stichting via sociale media een belangrijk aspect van hun werkzaamheden. Het team dat de sociale media beheert, was onderdeel van een project waarvan ze momenteel de resultaten analyseren.

Een van de grootste uitdagingen volgens María José is de communicatie met de leden en de verspreiding van informatie over de activiteiten van de verschillende docentschappen in de regio. Daarnaast streeft het netwerk ernaar om alumni actief bij het netwerk te betrekken. Een specifieke uitdaging bestaat uit het ontvangen van subsidies op een transparante manier.

“Duurzaamheid van een netwerk... De grootste uitdaging”

NVVT NEM - gesprek met Marketa Štefková, een van de oprichters en kerngroeplid

Marketa Štefková heeft waardevolle inzichten gegeven in de opzet van het netwerk NVVT NEM, dat momenteel functioneert als een informele groep zonder rechtspersoonlijkheid. Ondanks deze informele status heeft het netwerk een semiprofessionele structuur met statuten, een bestuur, een uitvoerend comité en een ledenvergadering. NVVT NEM zet zich in voor de professionalisering van het vertaal- en tolkenvak. Het netwerk biedt een samenwerkingsruimte voor professionals, promoot hun werk, en deelt didactische praktijken. Het adviseert daarnaast over vertaal- en tolkenbeleid, ondersteunt projecten en opleidingen, en bevordert de zichtbaarheid van vertalers en tolken. Om dit te bereiken organiseert NVVT NEM diverse activiteiten, zoals online nascholingen voor leden om vaardigheden te verbeteren en up-to-date te blijven met vakontwikkelingen. In september 2024 hebben ze bijvoorbeeld een nascholing over het gebruik van machinevertalingen georganiseerd. Daarnaast voert het netwerk veldonderzoek uit naar de positie van vakvertalers en tolken in de landen van de leden, om inzicht te krijgen in de lokale beroepsomstandigheden en behoeften. Leden nemen ook deel aan internationale conferenties om kennis te delen en te netwerken. Bovendien streeft het netwerk ernaar een zomerschool voor vakvertalen op te zetten, om diepgaande training te bieden.

Volgens Marketa staat het netwerk NVVT NEM voor verschillende uitdagingen, waarvan ledenwerving een belangrijke is. Hoewel er campagnes lopen om nieuwe leden te werven via persoonlijke contacten, congressen zoals het regionaal colloquium van Comenius, en via netwerken van de Taalunie, blijft dit een doorlopend proces. Een geplande reclamecampagne in de zomer moet deze inspanningen versterken. De grootste uitdaging is echter de duurzaamheid van het netwerk door de onzekerheid over financiële ondersteuning, wat essentieel is om activiteiten en vergoedingen voor bestuursleden te waarborgen. Om de duurzaamheid van de activiteiten te vergroten en de samenwerking met experts uit de Lage Landen te versterken streeft het bestuur van NVVT NEM naar de oprichting van een expertisecentrum, waarvoor dit jaar een haalbaarheidsstudie werd uitgewerkt.

“De grote droom is om een eigen informatiecentrum te starten met cursussen en lesmateriaal voor Nederlands in Indonesië”

PPBBI - gesprek met Barbara Pesulima, voorzitter en bestuurslid

PPBBI werd in 2019 opgericht maar heeft daarna enige tijd stilgelegen. Er werd een nieuw bestuur opgericht in 2024 en sindsdien is het netwerk opnieuw actief. Het netwerk richt zich tot zowel academische als niet-academische docenten binnen het NVT-onderwijs in Indonesië. Het doel is om meer samenwerking binnen het onderwijs Nederlands in Indonesië te creëren en om elkaar op deze manier als docenten te ondersteunen. Een belangrijke eerste stap hierin is om alle plekken waar Nederlands gegeven wordt binnen Indonesië te inventariseren, vertelt Barbara Pesulima, voorzitter van het bestuur van PPBBI. Tot nu toe heeft het netwerk haar werking voornamelijk geconcentreerd in de Indonesische hoofdstad Jakarta. Door het organiseren van bijscholingen voor docenten, zomercursussen voor gevorderde studenten, het toekennen van beurzen en het organiseren van culturele activiteiten, onder andere in verband met de Nederlandse Taal dag, hoopt het netwerk zich de komende jaren uit te

breiden om belangstellenden in heel Indonesië te kunnen bereiken. Een belangrijke stap hierin was het organiseren van de “Opleiding aanwas nieuwe docenten 2024” met steun van de Taalunie. Een andere belangrijke doelstelling is het stimuleren en organiseren van onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld over hoe het Nederlands zich heeft ontwikkeld in Indonesië en over het vertalen van historische documenten met Nederlands als bronnentaal.

Omdat het netwerk nog maar heel recent opnieuw actief is, wordt er nu druk gewerkt aan het opstellen van een visie en een taakverdeling voor het bestuur, alsook aan het opzetten van een juridische structuur voor het netwerk. Dit gaat echter moeizaam, vertelt Barbara, deels omdat er veel kosten aan zijn verbonden maar ook omdat er lange aanvraagprocedures en wachttijden zijn. Bovendien is het niet vanzelfsprekend dat je als docent Nederlands over alle juridische en financiële kennis beschikt om een netwerk op te richten. Het werk binnen het bestuur gebeurt volledig op vrijwillige basis en de vergaderingen worden buiten de werkuren georganiseerd, anders is het moeilijk om een tijdstip te vinden waarop iedereen kan deelnemen. Toekomstige plannen bestaan uit het opzetten en uitbouwen van een website en van informatiekanalen via sociale media, en het organiseren van bijeenkomsten voor docenten uit heel Indonesië. Tot slot is de grote droom van het netwerk om een eigen informatiecentrum te starten met cursussen en lesmateriaal voor Nederlands in Indonesië.

Tijdens een rondetafelconferentie van PPBBI in Jakarta

Tijdens een conferentie door de AANS

Dit zijn voorbeelden van netwerken die al bestaan:

AANS - American Association for Netherlandic Studies (1985). <https://www.netherlandicstudies.org/>

ALCS – Association for Low Countries Studies. <http://alcs.ac.uk/>

Comenius - Vereniging voor neerlandistiek in Centraal-Europa (1995). <https://comeniusned.eu/>

INVT - Internationaal netwerk Didactiek NVT in het Hoger Onderwijs (2024). <https://invtnetwerk.org/>

Mediterraned - Stichting voor Neerlandistiek in het Middellandse Zeegebied (2013). <https://www.mediterraned.org/>

Niederlandist*innenverband - Vereniging voor neerlandici in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland (2006) <https://www.niederlandistenverband.org/>

NINA - Netwerk Internationale Neerlandistiek Azië (2025). Contact: Ana Maria van Valen, docentennina@gmail.com, website in de maak.

NVVT NEM - Netwerk vakvertalen en tolken (2023). <https://nvvtmem.eu/>

NVT-net (ex-ANBF) – Netwerk voor onderzoekers en lesgevers Nederlands in Franstalig onderwijs, zowel in Brussel, Wallonië als in Frankrijk (1996). <https://nvt-net.info/>

PETRA-NED - Netwerk voor docenten literair vertalen in en uit het Nederlands (2023). <https://petraned.com/>

PPBBI - Perkumpulan Pengajar Bahasa Belanda Indonesia / Netwerk voor docenten Neerlandistiek in Indonesië (2019) . https://www.linkedin.com/company/perkumpulan-pengajar-bahasa-belanda-indonesia?trk=public_post_feed-actor-name

NBT - Internationaal netwerk voor Nederlands als bronnentaal en paleografie (2024). <http://www.bronnentaal.org/>

Totstandkoming

Deze publicatie is tot stand gekomen in het kader van het Impulstraject van de Taalunie: <https://mijnnederlands.org/het-impulstraject>.

Ingrid Degraeve stond in voor concept, advies en ondersteuning.

Sophie Demesmaeker en **Steven Vanhooren** gaven feedback.

Ellen Haksel en **Britt van Kessel** verzorgden correctie, redactie en vormgeving.

De Taalunie vroeg Solveigh Bijkerk om juridisch advies.

Om de ervaring en expertise in het veld te verzilveren is de Taalunie via een openbare schrijfpdracht op zoek gegaan naar internationale neerlandici om deze inspiratiewijzer te schrijven.

De vier auteurs zijn:

Bojana Budimir is universitair docent aan de afdeling Neerlandistiek van de Universiteit van Belgrado. Ze is redactielid van *Internationaal Neerlandistiek* en *Mondiaal Neerlandistiek* en medeoprichter van PETRA-NED, een netwerk voor docenten literair

vertalen. Daarnaast werkt ze mee aan projecten zoals DLIT (Dutch Literature in Translation), dat de circulatie van Nederlandstalige literatuur in Europa onderzoekt, en CELA, een Europees talentontwikkelingsprogramma voor schrijvers en vertalers. Haar onderzoek versterkt culturele verbindingen tussen het Nederlandse taalgebied en Servië en bevordert de verspreiding van Nederlandstalige literatuur. Naast haar academische werk vertaalt ze literaire teksten, non-fictie en stripverhalen.

Sara Van Meerbergen is universitair hoofddocent Nederlands en vakgroepvoorzitter aan de afdeling Neerlandistiek van de Universiteit van Stockholm. Ze promoveerde in 2010 op een proefschrift over de Zweedse vertaling van Nijntje. Sara doet onderzoek binnen vertaalwetenschap, vertaalsociologie, kind- en jeugdliteratuur, sociale semiotiek en 'multimodal discourse analysis'. In recente onderzoeksprojecten onderzocht zij samen met collega Annika Johansson het effect van de Astrid Lindgren Memorial Award op de vertaling en verspreiding van het werk van Bart Moeyaert, en samen met collega Alexa Stoicescu bestudeerde ze de transnationale circulatie van Nederlandstalige millennialauteurs. Sara is lid van

het onderzoeksnetwerk DLIT waar de transnationale verspreiding van Nederlandstalige literatuur wordt bestudeerd.

Alexa Stoicescu is hoofd van de afdeling Neerlandistiek aan de Universiteit van Boekarest. Ze geeft colleges taalverwerving, literatuur en vertaalwetenschap. Haar BA-, MA- en PhD-onderwerpen zijn respectievelijk: postmodernisme bij Peter Verhelst, nihilisme in de Nederlandstalige literatuur en 'Heimat' bij Herta Müller. Ze werkt mee aan internationale projecten zoals DLIT, geeft jaarlijks les bij de Doctoral Summer School van Comenius en organiseert verschillende projecten met studenten. Haar onderzoeksinteresses zijn de periodisering en didactiek van de Nederlandstalige literatuur, met een focus op de millennialliteratuur en thema's zoals ecokritiek, queer of posthumanisme. Daarnaast werkt ze als literair vertaler. Zij heeft o.a. Paul van Ostaijen, Adriaan van Dis en Lucas Rijneveld vertaald.

Réginald Pembele is docent Nederlands en hoofd van de afdeling Neerlandistiek aan de Universiteit van Arras, waar hij colleges verzorgt op het gebied van taalverwerving. Daarnaast geeft hij ook les aan

de Université du Littoral Côte d'Opale in Boulogne-sur-Mer. Hij is actief binnen het INVT-netwerk, het internationaal netwerk dat zich richt op de didactiek van het Nederlands als vreemde taal in het hoger onderwijs. Samen met collega's uit de internationale neerlandistiek werkt hij aan het ontwikkelen van een basisleergang voor het vak Nederlands als Vreemde Taal. Réginald is ook lid van het bestuur van de Orde van den Prince, een Vlaams-Nederlands genootschap dat zich wereldwijd inzet voor de bevordering van de Nederlandse taal en de cultuur van de Lage Landen.

Met dank aan alle
bestuursleden van
netwerken van de
internationale neerlandistiek
voor hun bereidheid om
de vier auteurs over hun
ervaringen te vertellen.

Colofon

Samen sterk: netwerken in de internationale neerlandistiek

Een inspiratiewijzer voor een netwerk met impact

Tekst

Bojana Budimir, Sara Van Meerbergen, Réginald Pembele en Alexa Stoicescu

Opmaak

Katrien Van Steen

© 2025 Algemeen Secretariaat Nederlandse Taalunie

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photocopy, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

taal:
unie

E-mail
info@taalunie.org

Web
www.taalunie.org